

державами та міжнародними зоозахисними організаціями щодо запобігання жорстокому поводженню з тваринами надасть можливість мінімізувати страждання тварин.

Література

1. Майстро Д.М. Міжнародно-правове регулювання перевезень тварин авіаційним транспортом. *АЕРО-2020. Повітряне і космічне право*: матеріали Всеукр. конф. молодих учених і студентів, м. Київ, Нац. авіаційний ун-т, 20 лист. 2020 р. Т. 1. Тернопіль: Вектор. С. 216-219.

2. Про правила перевезення тварин. Посольство України в Республці Кіпр: веб-сайт. URL: <https://cyprus.mfa.gov.ua/konsulski-pitannya/poradi-podorozhuuchim/pro-pravila-perevezennya-tvarin>

3. Миронець О.М., Атаманчук Т.Р. Правове регулювання авіаперевезення домашніх тварин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 273-275.

УДК 343.346.2(043.2)

Лисько Т.Д., к.ю.н.,
Клімук О.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

На сьогоднішній день значно посилюється роль транспорту, стрімко зростає його значення в суспільстві. Протидія кримінальним правопорушенням у транспортній сфері та їх запобігання певною мірою впливають на охорону життя та здоров'я особи, власності та на інші охоронювані Конституцією України, законами та міжнародно-правовими актами права і свободи.

Кримінальні правопорушення проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту залишаються одними з найбільш поширених діянь як в загальній структурі злочинності, так і серед кримінальних правопорушень, що вчиняються через необережність. Кожні 42 хвилини одна людина стає жертвою кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України. Кількість загиблих і травмованих від цих кримінальних правопорушень досить значна, а матеріальні збитки занадто великі, тому залишається нагальна потреба в дослідженні явищ детермінації та в розробленні ефективних заходів запобігання кримінальним правопорушенням проти безпеки руху та експлуатації транспорту [1, с. 180].

На нашу думку, кримінальне право України в частині встановлення кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту відповідає сучасним вимогам та міжнародним стандартам, проте воно не достатньо дієве.

Чинний КК України містить окремий Розділ XI «Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту» Особливої частини КК України, що складається з 18 статей, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері безпеки руху та експлуатації транспорту. Слід звернути увагу на той факт, що у ст. ст. 276, 277, 278, 279, 280 та 291 КК України передбачена відповідальність за порушення правил безпеки руху та експлуатацію різних видів транспорту (залізничного, водного чи повітряного, а також автомобільного), які становлять різний ступінь суспільної небезпеки.

Диспозиція ст. 286 КК України містить склад кримінального правопорушення, що встановлює відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Зазвичай у науковій літературі основним безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, що розглядається, визначається безпека руху або експлуатації транспорту, а додатковим обов'язковим – життя та здоров'я людини, власність тощо. Але, на думку окремих авторів, це стосується не всіх складів, які входять у розділ XI Особливої частини КК України [2, с. 306].

Труднощі кваліфікації транспортних кримінальних правопорушень виникають у випадках, коли у дорожньо-транспортній пригоді задіяно кілька транспортних засобів, суспільно небезпечні наслідки, передбачені відповідною частиною ст. 286 КК України, настали через порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту двома або більше водіями транспортних засобів. При цьому треба мати на увазі, що за певних умов виключається кримінальна відповідальність особи, яка порушила Правила дорожнього руху вимушено, через створення аварійної ситуації іншою особою, котра керувала транспортним засобом. У таких ситуаціях виникає практична проблема встановлення форми вини кожного із учасників даної події [3, с. 395].

КК України встановлює відповідальність за порушення правил повітряних польотів (ст. 281 КК України). Порушення правил безпеки польотів повітряних суден особами, які не є працівниками повітряного транспорту, може суттєво впливати на безпеку польотів як цивільної, так і військової авіації та спричинити загибель людей

або настання інших тяжких наслідків. Порушення правил повітряних польотів передбачає вчинення дій, які заборонені цими правилами, або ж невиконання тих приписів, які особа могла і повинна була виконати. Аналізуючи порушення правил повітряних польотів за ознаками об'єктивної сторони складу злочину, можна зробити висновок, що склад злочину, закріплений у ст. 281 КК України, є матеріальним, оскільки суспільно-небезпечні наслідки та причиновий зв'язок між ними та злочинним діянням є обов'язковими для кваліфікації діяння саме за цією статтею [4, с. 33].

Отже, порушення різних правил у процесі руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту може призвести до різного роду аварій та катастроф, пов'язаних із загибеллю людей, пошкодженням чи знищенням транспортних засобів та настанням інших негативних наслідків.

Література

1. Блага А.Б., Короленко О.В. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, які вчиняються на автомобільному та міському електротранспорті. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 176-180.

2. Лисько Т.Д., Галатенко К.В., Дяченко О.С. Кримінальні правопорушення проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: окремі концептуальні аспекти. *Сучасне право в епоху соціальних змін*: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, Нац. авіаційний ун-т, 26 лют. 2021 р. Том 1. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 305-308.

3. Лисько Т.Д. Окремі правові орієнтири щодо кваліфікації порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України): аналіз судової практики. *Інноваційний розвиток правової науки в умовах модернізації суспільства*: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, Нац. авіаційний ун-т, 28 лют. 2020 р. Том 1. Тернопіль: Вектор, 2020. С. 394-397.

4. Лисько Т.Д., Савонік В.А. Особливості кваліфікації порушень правил повітряних польотів. *Public communication in science: philosophical, cultural, political, economic and IT context: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*. (Vol. 5), May 15, 2020. Houston, USA: European Scientific Platform. 103 p.

Лисько Т.Д., к.ю.н.,
Матвієва Д.А., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ВОДІЯМИ ЕЛЕКТРОСАМОКАТІВ

На сьогоднішній день Україна є лідером у Європі за кількістю ДТП та кількістю кримінальних правопорушень, що пов'язані з експлуатацією транспорту. В контексті ст. 286 КК України кримінальна відповідальність застає за ДТП, в результаті якої потерпілому спричинено середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть особи (осіб). Щороку внаслідок недбалості за кермом гинуть тисячі людей, а десятки тисяч людей отримують травми. Наразі правопорушників не стримують великі штрафи або загроза ув'язнення [1, с. 307].

Останнім часом стали відносно поширені випадки порушень Правил дорожнього руху за участю «водіїв» електронних самокатів. Наразі планується внесення змін до законодавства з метою уточнення правил керування електричними самокатами. Однак сьогодні суди по-різному підходять до цієї категорії «водіїв». Деякі вважають, що водій самоката не є водієм, а сам самокат не є транспортним засобом. Інші судді вважають таку особу водієм і застосовують відповідні санкції за участь у вчиненні дорожньо-транспортної пригоди.

У Верховній Раді висунута пропозиція встановити адміністративну відповідальність за порушення правил дорожнього руху особами, які керують електросамокатами. Про це свідчить зареєстрований в парламенті законопроект № 5732 від 05.07.2021 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил дорожнього руху особами, які керують самобалансуючими транспортними засобами обладнаними електродвигунами (електросамокат, сігвей, сегвіл, гіроскутер)».

Насправді, суди давно накладають штрафи на водіїв самокатів. Аварії, які трапляються з власниками самокатів, вже стали предметом судової практики. В єдиному реєстрі судових рішень вже зареєстровано кримінальні справи, пов'язані з аваріями на електросамокатах. У двох випадках суд визнав водіїв самокатів